

Ἀρκαδινὸς ὁ, Πελοπν. (Ἀνδρίτσ. Τριφυλ.)
 ἐκ τοῦ τοπων. Ἀρκαδία καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. ενός.

δυτικὸς ἄνεμος ὡς πνέων ἐκ τῆς Ἀρκαδίας τῆς νῦν Κυπρισσίας.

ἀρκαδομαζώνω Βιθυν.

ἐκ τοῦ οὐσ. ἀρκᾱς παρὰ τὸ θέμ. τοῦ πληθ. ἀρκᾱδες καὶ τοῦ ρ. μαζώνω.

μαζεύω ἀρκᾱδες, παρασκευάζω ὑποστηρικτάς: Παροιμ. Ἡ ἀρκούδα εἶχε ἀρκᾱδες κ' ἐκεῖν' ἀρκαδομάζωνε (ἐπὶ τοῦ ἀδίκου καὶ ἄρπαγος ἔχοντος ὑποστήριξιν).

ἀρκαλιὰ ἡ, Κρήτ. ἀρκαλὲ Δ. Κρήτ.

ἐκ τοῦ οὐσ. ἀρκᾱλος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιά. Τὸ ἀρκαλὲ ἐκ τοῦ ἀμαρτ. τύπ. ἀρκᾱλέα. Φωλεὰ τοῦ ἀρκάλου. Συνών. ἀρκᾱλότρυπα.

ἀρκαλοπέτσι τό, Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀρκᾱλος καὶ πετσί.

Τὸ δέρμα τοῦ ἀρκάλου καὶ ἐντεῦθεν τὸ ἐξ αὐτοῦ κατασκευαζόμενον πρόσθιον μέρος τοῦ ὑποδήματος, τὸ ψίδι.

ἀρκᾱλος ὁ, Κρήτ.

Τὸ ἀρχ. Δωρ. οὐσ. ἀρκᾱλος παρὰ τὸ ἀρκηλος. Ἰδ. ΜΣτεφανίδ. ἐν Λεξικογρ. Ἀρχ. 5 (1918/20) 72.

Τὸ θηλαστικὸν τρόχος ὁ κοινὸς (meles taxus) τῆς τάξεως τῶν ἀρκτιδῶν (uridae), ὁ τῶν ἀρχαίων τρόχος ἢ εἰλιός, ζῶον κομψόν, δασύμαλλον καὶ ἀδιάφθωτον, τὸ ὁποῖον ἀποσφαιροῦται κοιμώμενον ἢ ἀμυνόμενον: Παροιμ.

Ἄν εἶναι γὰρ τὰ κάλλη, | τὰ ἔχουσι γ' οἱ γ-ἀρκᾱλοι.

Συνών. ἀσβός.

[**]

ἀρκᾱλότρυπα ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀρκᾱλος καὶ τρυπα.

Κοίτη, φωλεὰ ἀρκάλου. Συνών. ἀρκᾱλιά. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων.

ἀρκᾱλόχωμα τό, Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀρκᾱλος καὶ χῶμα.

Εἶδος ἀμμόδους χώματος (ἐκ τοῦ ὅτι συνήθως εἰς γῆν τοιούτου χώματος σκάπτει ὁ ἀρκᾱλος διὰ νὰ ἀνοίξῃ φωλεάν).

ἀρκᾱλόψωρα ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀρκᾱλος καὶ ψώρα.

Ἡ ψώρα τοῦ ἀρκάλου μεταδιδόμενη καὶ εἰς τὰ ἄλλα ζῶα ἐκ τῆς πέτρας ἐπὶ τῆς ὁποίας ξύεται οὗτος.

ἀρκᾱνθρωπος ὁ, Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀρκος καὶ ἄνθρωπος.

Ἀρκτος (λαλῶν ὡς ἄνθρωπος ὡς καὶ λυκᾱνθρωπος = λύκος λαλῶν ὁμοίως): Ἄσμ.

Καὶ σίτᾱ κλαίει, σίτᾱ πάγει, σίτᾱ ἀπαντᾷ τὸν ἄρκον, —'ς σὸν Θό σ', 'ς σὸν Θό σ', ἀρκᾱνθρωπε, πουδὲν πρόβατα κ' εἶδες; —'Σ σὸν Θό μ' κ' ἂν ἐκατόρκ' σες με, τὴν ἀλήθειαν θὰ λέγω, δὴλὰ ἔφαγα τὴν πιρνήν, μύρᾱ τὸ μεσημέριν.

***ἀρκανος** ἐπίθ. ἀρκανε Τσακων.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Ὁ μὴ ἔχων τίποτε, γυμνός.

ἀρκαντάσης ὁ, σὺνηθ. ἀρκαδάσης Καπ. (Σίλ.)

Κρήτ. Πάρ. Σῦρ. κ.ά. ἀρχαντάσης Νάξ. (Καλόξ.) ἀρκαντάσης Θράκ. (Ἀδριανούπ. κ.ά.) Πόντ. (Κοτύωρ.) ἀρκαντάσης Κύπρ. ἀρκαδάσης Κρήτ. ῥκαντάσης Κύπρ. ἀρδάσης Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *arkadas*.

Σύντροφος, φίλος, συνέταιρος. Συνών. ἀρκαντάσι.

ἀρκαντάσι τό, ἀμάρτ. ἀρκαδάσιν Πόντ. (Κρώμν. Ματζούκ. Χαλδ.) ἀρκατάδ' Πόντ. (Κρώμν. Ματζούκ. Χαλδ.) Πληθ. ἀρκαδάσα Λέσβ. (Μανταμάδ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *arkadas*.

***Ἀρκαντάσης**, ὁ ἰδ.: *Εὔρα τ' ἀρκαδάδι μ'* Χαλδ.

|| Ἄσμ.

**Ἐκλῶσι' ὁπίσ' ἐτέρεσα, ἔτονε τ' ἀρκατάδι μ'*

Ματζούκ.

ἀρκαντασλίκι τό, ἀμάρτ. ἀρκαδασλίκιν Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀρκαδασλίκι Θήρ. Κρήτ. Μεγίστ. ἀρκανταδλίξ' Ἡπ. (Ζαγόρ.) ἀρκαδασλίξ' Θράκ. (Ἀδριανούπ.) ἀρκαδαχλίκι Κρήτ.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *arkadaslik*.

Συντροφία, συναναστροφή, φιλία ἐνθ' ἂν.: *Καλὸς εἶσι, ἀλλὰ δὲ μ' ἀρέσ' τ' ἀρκανταδλίξιμα σου Ζαγόρ.*

ἀρκᾱρι τό, Ἰκαρ.

Ἐκ συμφύρσεως τῶν οὐσ. ἀρκᾱ καὶ ἀρμάρι. Πβ. GMeyer Neugr. Stud. 3, 11.

Ἐρμάριον. Συνών. ἀρμάρι.

ἀρκᾱς ὁ, πολλαχ. καὶ Καπ. (Σινασσ.) ἀρκᾱ Τσακων. ἀρκᾱ ἡ, Πόντ. (Κρώμν. Χαλδ. κ.ά.) ἀρχᾱ Πόντ. (Χαλδ. κ.ά.) ἀρκᾱ τό, Βιθυν.

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *arka*.

Α) Κυριολ. 1) Τὰ νῶτα, ἡ ράχis, ἐπὶ ἐμψύχων καὶ ἀψύχων πολλαχ.: Ὁ ἀρκᾱς τοῦ γελεκιῦ Ρόδ. Τὸ ἀρκᾱ τοῦ μαχαιριῦ (τὸ ἀντίθετον τῆς κόψεως μέρος) Βιθυν. *Μὴ χτυπᾷς ἀπ' τὴν κοφτή, ἀπ' τὸ ἀρκᾱ χτύπα αὐτόθ'.* Ἐναν ἀρκᾱ ξύλα (ποσότης ξύλων ὅσην δύναται τις νὰ φέρῃ ἐπὶ τῆς ράχεως καὶ κατ' ἐπέκτ. ὅσην χωρεῖ ἡ ἀγκάλη) Μεγίστ. || Παροιμ. Ἀρκᾱς κὶ μανίξ' λείπουν, φόριμα θέλ'ς νὰ κάθ'ς (ἐπὶ τοῦ ἐπιχειροῦντος νὰ κάμῃ τι, ἐνῶ στερεῖται τῶν ἀπαραιτήτων μέσων) Μακεδ. (Σέρρ.) 2) Τὸ μέρος τοῦ πλοίου ὅπου στηρίζεται τὸ ἀκρόπρωρον Χίος. 3) Τὸ τόξον γεφύρας Ἡπ. 4) Σωρὸς χώματος ἢ λίθων Στερελλ. (Αἰτωλ.)

5) Τοῖχος οἰκίας λιθόκτιστος ἀπὸ θεμελίου μέχρι στέγης Μακεδ. (Σιάτ.) 6) Ὀγκος Πελοπν. (Ὀλυμπ.): *Αὐτὸ τὸ ζυμαρικὸ ποῦ τρώς θὰ γίνῃ ἀρκᾱς μέσα σου.* 7) Παχὺ στρώμα ὕλης Πελοπν. (Μεσσ.): Φρ. *Ἐχει πιασμένο ἀρκᾱ 'ς τὸ πρόσωπο* (εἶναι ἄπλυτος καὶ λερωμένος εἰς τὸ πρόσωπον). 8) Πρόχωμα Ἡπ. (Ζαγόρ.): *Μὴ χαλᾷς τοὺν ἀρκᾱ τ' χουραφιῦ σ', γιὰτὶ θὰ μπαίν'ν τὰ νιρὰ τοῦ χειμῶνα.*

Β) Μεταφ. 1) Βοήθεια Πόντ. (Κρώμν. Χαλδ. κ.ά.) Τσακων.: Φρ. *Δίγω ἀρχᾱν* (δίδω βοήθειαν, βοηθῶ) Χαλδ.

2) Βοηθός, προστάτης, ὑπερασπιστὴς πολλαχ. καὶ Καπ. (Σινασσ.): *Εὔρηκεν ἀρκᾱν Κῶς* Ὁ ἀρκᾱς του τὸν κάμνει παλληκᾱρι (φαίνεται παλληκᾱρι, διότι ἔχει ἰσχυρὰν προστασίαν) αὐτόθ'. *Ἀρκᾱ ἔχεις; μὴ φοβάσαι!* Σινασσ. *Ἐχει ἀρκᾱ καὶ τὰ κάνει τοῦτα Βιθυν.* Αὐτὸς δὲ φοβᾶται, ἔχει ἀρκᾱδες γιεροὶ (συνών. φρ. *ἔχει πλάτες*) αὐτόθ'. || Φρ. *Θὰ σὲ πιάσω ἀρκᾱ γιὰ τ' ἄχερα* (δὲν ἔχω τὴν ἀνάγκην σου, σὲ περιφρονῶ) Ἰων. (Κρήν.) *Νὰ σὲ πιάσω ἀρκᾱ γιὰ τοῖς μυῖγες* (συνών. τῇ προηγούμενῃ) Πελοπν. (Μεσσ.) || Παροιμ. Ἡ ἀρκούδα εἶχε ἀρκᾱδες κ' ἐκεῖν' ἀρκαδομάζωνε (ἐπὶ τοῦ ἀδίκου καὶ ἄρπαγος ὑποστηριζομένου παρ' ἄλλων) Βιθυν. || Ἄσμ.

Νὰ βάλλω τὸν Θεὸν ἀρκᾱν τῶναι ριτσατοῦν τὸν Χάρων
νὰ σὲ θηρέψῃ γλήγορα τὸ' ἐγιῶν νὰ σὲ πάρω

Κύπρ. 3) Κύριος, ἐξουσιαστὴς Πελοπν. (Λακων.): *Τί, θὰ σὲ κάμω ἀρκᾱ τοῦ κεφαλιῦ μου;* (πρὸς τὸν θέλοντα νὰ μᾱς ἐπιβληθῇ).

Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. Πάρ.

